

České školství očima kandidátů na prezidenta ČR: Dnes stejně jako za dob Marie Terezie a nesmyslné memorování

pondělí 8. ledna 2018 ·

Štítky: inkluze, kritika tradiční české školy, názory, platy učitelů, politika, volby prezidenta

Co si myslí o modernizaci školství, inkluzi, prestiži českých učitelů a potřebách českých škol prezidentští kandidáti? V unikátní anketě na téma školství, kterou udělala základní škola Square a školky Bambíno, zaznívala od prezidentských kandidátů kritická slova. Například Michal Horáček vidí výukové metody zastaralé jako za dob Marie Terezie. Jiří Drahoš konkretizoval, že zásadní problém je v zastaralé praxi memorování a absence výuky do hloubky a v souvislostech.

Tomáš Trnka (skolasquare.cz)

„Položili jsme otázky všem devíti kandidátům na prezidenta na aktuální témata v rámci českého školství. Víme totiž, že i když školství dílčími změnami prochází, jde o změny spíše kosmetické a nekoncepční. Před vrcholovými činiteli našeho státu tak stojí nemalý úkol. My chceme, aby děti už od školek, potažmo základních škol byly vzdělávány kontextově, primárně prožitky tak, aby chápaly věc v souvislostech, uměly se znalosti prakticky využívat a měly touhu i schopnost se dále rozvíjet. Jedině v takovém případě se vrátí školám původní smysl a prestiž,“ vysvětluje vznik ankety Tomáš Trnka, ředitel školek Bambíno a základní školy Square.

Podle něj se prezidentští kandidáti shodli v zásadě na tom, že školství už od mateřských škol potřebuje modernizovat hlavně metodami. Například Michal

Horáček vidí výukové metody zastaralé jako za dob Marie Terezie. Jiří Drahoš konkretizoval, že zásadní problém je v zastaralé praxi memorování a absence výuky do hloubky a v souvislostech.

Na téma školství odpověděli: Jiří Drahoš, Pavel Fischer, Petr Hannig, Jiří Hynek, Michal Horáček, Mirek Topolánek:

1. Myslíte si, že české školství je dostatečně modernizované jak vybavením, tak i výukovými metodami již od mateřských škol?

Jiří Drahoš: Rozhodně ne! Pokud jde o vybavení, nemám sice k dispozici poslední věrohodné údaje, ale už jen z hlediska potřeby prakticky nepřetržité modernizace, nikdy nebudeme moci složit ruce do klína. Nejen v oblasti „hardware“, ale především schopnosti využívat kapacitu dostupné techniky skutečně efektivně. Problém kvalitního vzdělávání nevyřešíme tím, že rozdáme dětem iPady. Výukové metody jsou již na některých školách špičkové, ale jsou to stále spíše výjimky závislé na šikovných a obětavých ředitelích a učitelích. Zásadní problém vidím v přetrvávání zastaralé praxe „memorování“. Měli bychom učit méně do šířky, více do hloubky, a především schopnost látku pochopit v souvislostech, kriticky promyslet a řešit úkoly odpovídající situacím, s nimiž se mohou žáci a studenti setkat v životě.

Pavel Fischer: Pro mě není klíčová vybava, každé dítě nemusí mít tablet. Na prvním místě je výchova a to, aby dítě dostalo klíče k porozumění světu.

Petr Hannig: Myslím si, že větší modernizace by pro české školství byla přínosem. Zatím je jak vybavením, tak výukovými metodami nedostatečně modernizované. V mateřinkách však nesmí chybět nezastupitelný lidský prvek empatických učitelek MŠ

Jiří Hynek: Myslím, že české školství má v této oblasti stále mezery. Je to způsobeno nekoncepčností, tlakem na časté a zejména velmi překotně zavádění některých změn a v neposlední řadě podfinancováním školství.

Michal Horáček: Jsem si jist, že není. Technické vybavení škol se jistě zlepšuje, ale bohužel celý systém výuky a výukových metod je stále dost podobný tomu za dob Marie Terezie.

Mirek Topolánek: Ne, což je samozřejmě problém, protože děti moderní technologie ovládají v podstatě od mateřské školy a pokud vzdělávací systém tento trend nezachytí, bude škola těžko soupeřit o pozornost dětí.

2. Co vnímáte jako zásadní problémy školství v ČR?

Jiří Drahoš: Nízké ohodnocení a prestiž pedagogů. Výuka příliš velkých detailů a nedostatky v učení, jak řešit konkrétní úkoly a situace. Nedostatečná evidence talentů, natož práce s nimi. Příliš silný důraz na formální výsledky, tlak na děti (a hlavně jejich rodiče) studovat alespoň maturitní obory kvůli „papíru“ – děti, které by se mohly skvěle uplatnit v jiných oborech. Degradace učňovského školství (souvisí s předchozím bodem). To je jen namátkový výčet, problémů je daleko více.

Pavel Fischer: Chybějící koncepci. Potřebujeme skutečnou strategickou vizi a méně úřednických předpisů. Školství není jen o znalostech, ale hlavně o výchově.

Petr Hannig: Finance a to jak na učitele, tak na výše zmíněnou modernizaci prostředků.

Jiří Hýnek: Všechny výše uvedené okolnosti. Přidám ještě katastrofálně nízké platy učitelů. Víím o tom mnohé, moje sestra je učitelka.

Michal Horáček: Naše školství je schopné dát člověku vzdělání. To znamená naučit ho nějaký konkrétní obor. Ale bohužel mu neumí dát vzdělanost, tedy schopnost jednat a kriticky myslet. Bez skutečné vzdělanosti se však v dnešním extrémně rychle se měnícím světě nedá obstat. To je dle mého zásadní problém.

Mirek Topolánek: Kromě nedostatečného vybavení je to malá schopnost zaujmout děti pro praktickou výuku zejména přírodních věd. Mě rovněž v osnovách chybí větší důraz na výuku kořenů naší civilizace, etickou výchovu a kritické myšlení.

3. Jste pro nebo proti aplikování inkluze ve školách?

Jiří Drahoš: Inkluze je určitě dobrá myšlenka, ale její úspěšná aplikace není vůbec jednoduchá. MŠMT inkluzi nezvládlo, nevytvořilo pro ni odpovídající podmínky a spíše přispělo ke strnulosti a zpomalení pozitivních změn ve vzdělávacím procesu.

Petr Hannig: Jsem zásadně proti nucené inkluzi. Máme speciální školství na vysoké úrovni se špičkovými speciálními pedagogy, které nám leckdo závidí, tak proč nepromyšlenými experimenty zpomalovat výuku v základních školách. Navíc žák s kombinovaným mentálním postižením může ve speciální škole zažívat i radost z dílčích úspěchů a pochval, kdežto v inkudované třídě bude vždy pozadu.

Pavel Fischer: Nerad používám cizí slova: každá zdravá lidská společnost musí umět přijímat ty, kdo mají nějaká omezení nebo potřebují zvláštní péči. A znám ředitele škol a učitele, kteří inkluzi prováděli mnohem dříve, než na to byl vládní předpis.

Jiří Hýnek: Tak, jak byla inkluze zavedena - překotně, bez důkladné analýzy a přípravy, ničemu neprospívá, ani hendikepovaným dětem. Jsem pro zrušení tohoto experimentu na dětech i učitelích.

Michal Horáček: Celková myšlenka inkluze je mi sympatická. Zároveň jsem se však bavil s učiteli na základních školách po celé republice, se zástupci školských odborů a dalšími experty. Ti jsou podstatně opatrnější. Zejména ve věku dospívání mohou být děti dost kruté, hlavně ve vztahu k dětem s různými hendikepy. Proto si nemyslím, že je na místě chráněné prostředí úplně zavrhnout.

Mirek Topolánek: Jsem pro individuální inkluzi, jsem proti plošné inkluzi.

4. Myslíte si, že se školství v ČR dostatečně věnuje multikulturalitě a osvětě v oblasti xenofobie?

Jiří Drahoš: Já bych velmi stál o to, aby se na školách mnohem více posílila výuka k občanství obecně. Nejde o to, učit recitovat jednotlivé články Ústavy, ale vysvětlit její smysl: Jak funguje stát, jaká je role jednotlivých druhů moci. Co se stane, když některá z nich selže nebo převáží. To jsou příklady důležitých témat, která lze vysvětlovat poutavě, na historických příkladech, a tím umožnit žákům a studentům dospět přirozeně, bez agitace, k odmítnutí všech negativních či populistických trendů. Uvedu jen drobný příklad: mám informaci z více škol o výuce dějepisu. Nic proti pravěku, ale když se mu věnuje stejný objem hodin jako historii po roce 1945, jak chceme, aby děti porozuměly tomu, co se kolem nás děje?

Pavel Fischer: Pro každého člověka jsou důležité jeho kořeny, jinak nepochopíme jeho identitu. A identita každého je vícevrstevná, je to jako u cibule: jsem Pražák, Čech, Evropan a

tyhle identity nejsou v rozporu. Soudím proto, že by škola měla děti vést ke kořenům, a teprve pak jim dávat zakusit jinakost nebo odlišnost. A součástí naší identity je přece taky úcta k druhému a respekt. Odsud je již kousek k tomu přijmout lidi, kteří se od nás hodně liší.

Petr Hannig: Nezavádějme do škol jakékoliv novinky, které by nás opět vracely do doby, kdy se jinak mluvilo doma v rodinách a jinak se muselo mluvit ve škole.

Jiří Hynek: Je otázkou, zda se ve školách dostatečně věnují i jiným oblastem, například naší historii, národním tradicím či českému jazyku a literatuře a matematice.

Michal Horáček: To neumím posoudit, protože k tomu nemám dost podkladů. Ale doufám, že osvěta v této oblasti existuje a funguje.

Mirek Topolánek: Zde bych spíše ubral a zdůraznil význam rodiny.

5. Jak chcete ve funkci prezidenta ČR pozitivně ovlivnit oblast školství?

Jiří Drahoš: Je to vzhledem k mému profesnímu původu doslova „moje“ téma. V mé vizi, s níž seznamuji veřejnost, zaujímá vzdělání - či chcete-li „školství“ - jedno z prvních míst. Podle mého soudu jsou vzdělání, tvořivost a dovednosti naším největším obnovitelným zdrojem. Chci toto téma otevírat, upozorňovat na problémy, ověřovat si situaci v terénu, přicházet s náměty do diskuse. V mém poradním sboru budou odborníci na vzdělávání zaujímat přední místa.

Pavel Fischer: Učitelé potřebují vidět, že si jejich práce někdo váží. Je to povolání. A takové povolání vyžaduje respekt a úctu od samotných učitelů na prvním místě a od rodičů žáků a celé společnosti hned na druhém. Právě o úctě k učitelskému povolání může prezident nejen mluvit, ale může ji také posilovat a rozvíjet.

Petr Hannig: Jsem konzervativně založený člověk. Chci, aby české základní a střední školství zůstalo alespoň na té úrovni, na jaké je dnes. Jakékoliv ideologicky zaměřené novinky (genderismus apod.) nás mohou posouvat k nedůvěře rodičů ve školu.

Jiří Hynek: Jednoznačně budu říkat velmi nahlas, že klíčem pro dobré nastavení školství je dobře zaplacený učitel. Zároveň je nutná celospolečenská diskuse o tom, jak by mělo naše školství vypadat a které obory jsou důležité pro budoucnost naší ekonomiky.

Michal Horáček: Myslím, že učitelské povolání by mělo mít mnohem větší prestiž a respekt, než má v současnosti. Například bych rád na Hrad zval zástupce pedagogů a debatoval s nimi o jejich práci. A umím si představit, že by se třeba výsledky soutěže Zlatý Ámos mohly vyhlášovat v prostorách Hradu.

Mirek Topolánek: V následujících letech se musí hodně investovat do primárního veřejného školství, a to jak na úrovni platové, abychom udrželi a získali co nejkvalitnější učitele, tak do pomůcek a výuky. Musíme naučit děti více myslet a obecně fungovat v síťovém světě. V hodnocení PISA se nemůžeme dále propadat. Sekundární školství musíme přizpůsobit požadavkům zaměstnavatelů, více zpropagovat technické obory jako sektor, který má budoucnost. Jestli něco považuji za skutečně důležité, tak je to potřeba českých studentů získávat zahraniční zkušenosti, musí se například zvýšit dostupnost evropského projektu Erasmus. Jako prezident chci tato témata vnášet do veřejného prostoru a využívat možnost aktivně o nich debatovat s ministrem školství.

Pozn. Square k anketě: odpovědi nebyly nijak upravovány ani kráceny. Kandidáti na prezidenta byli obeznámeni, že jejich odpovědi budou medializovány.

Zdroj Anketa školy [Square](#)